



Број/Број: 03/1-50-1-7-33 -6с/09
Сарајево/Сарајево, 4. 2. 2009.

PREDMET: Informacija o inauguracijskoj svečanosti uništenja naoružanja
Veza, akt broj: 01,02,03,03/1,03/11-50-3-109/09

U organizaciji UNDP-a, izaslanstva Europske komisije u BiH i Veleposlanstva Švedske, 4. 2. 2009. godine u krugu tvornice „Vitezit“ u Vitezu, upriličena je inauguracijska svečanost uništenja naoružanja.

Iz Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost BiH ovoj svečanosti nazočili su: Branko Zrno, predsjedatelj, Ivo Miro Jović, član, Željko Grubešić, stručni savjetnik, i Jovica Katić, stručni suradnik.

Osnovni cilj ceremonije je obilježavanje početka uništenja malog i lakog naoružanja, projekta koji se provodi u okviru UNDP-ovog Programa kontrole lakog naoružanja u BiH (SACBIH). Drugi osnovni cilj bio je potvrditi ogroman doprinos koje su dale Europska komisija, u ukupnom iznosu od 2,72 milijuna eura, i Vlada Švedske, u ukupnom iznosu od 160.000 eura, kao potporu aktivnostima UNDP-a na Projektu uništenja malog i lakog naoružanja (SALW-a).

UNDP-ov Projekt za kontrolu lakog naoružanja u BiH odvija se u partnerstvu s institucijama vlasti u BiH, a s ciljem smanjenja prijetnje za sigurnost ljudi, nastale uslijed velike količine nestabilnog malog i lakog naoružanja u BiH. Projekt se sastoji od sljedeće tri komponente:

1. Jačanje institucionalne sposobnosti kontrole malog i lakog naoružanja;
2. Uništenje malog i lakog naoružanja i
3. Razoružanje.

Svaka od ovih komponenata prilagođena je osiguranju određenih ciljeva, a do danas su Ministarstvo odbrane BiH i UNDP uništili preko 95.000 komada viška malog i lakog naoružanja, kao i 3.500 tone nesigurnog streljiva.

Pero Džepina, direktor postrojenja „Vitezit“, istaknuo je da će ovaj projekt, osim što će dovesti do uništenja viška naoružanja, rezultirati i otvaranjem novih 20 radnih mjesta u ovoj tvornici, čime bi se ljudski kapaciteti ovoga pogona približili prijeratnima. On je, u ime Općine Vitez, dodijelio poklon-plakete rezidentnoj predstavnici UNDP-a u BiH, gđi Christine McNab, voditelju Odjela operacija III. Izaslanstva Europske komisije u BiH Constantinu Longaresu Barriou, N.J.E. Bosseu Hedbergu, veleposlaniku Švedske u BiH, gđici Marini Pendeš, zamjenici ministra obrane BiH, te Branku Zrni, predsjedatelju Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost BiH.

Christine McNab, rezidentna predstavnica UNDP-a u BiH, u svome se uvodnom obraćanju posebice zahvalila predstavnicima Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost BiH, koji su, kako je naglasila, dali nemjerljiv doprinos ovome projektu. Projekt je rezultat dobre volje nekoliko međunarodnih institucija, ali ipak, kako je navela, za njegovu realizaciju nije dovoljna samo dobra volja, već i određena financijska sredstva koja su osigurala Europska komisija i Vlada Švedske. Vlada Velike Britanije osigurala je stručnjake sa znanjem potrebnim za ovaj projekt, a na projektu su također sudjelovale i vlade Danske i Španjolske. Zahvalila se na suradnji i drugim međunarodnim institucijama koje se u BiH bave sigurnosnim pitanjima, a prije svega predstavnicima NATO-a, EUFOR-a i OESS-a. Krajnji cilj projekta je u potpunosti riješiti problem

skladištenja streljiva i naoružanja na nesigurnim lokacijama, te pružiti građanima BiH sigurnije okruženje za život.

Constantino Longares Barrio, voditelj Odjela operacija III. Izaslanstva Europske komisije u BiH, rekao je da je za BiH najveći izazov velika raširenost zaostalih ratnih sredstava, koja predstavljaju prijetnju daljnjem razvoju zemlje. Izravna korist od ovoga projekta je otvaranje novih radnih mjesta unutar postrojenja „Vitezita“, dok je neizravna život u stabilnijem okruženju u BiH. Svi rizici neželjenih eksplozija nestabilnog streljiva u BiH nagnali su Europsku komisiju da izdvoji 2,7 milijuna eura kako bi dala potporu institucijama vlasti u BiH za početak rješavanja ovoga problema. Ocijenio je da će ovaj projekt znatno utjecati na sva daljnja kretanja u BiH. Na kraju je čestitao i posebice se zahvalio Ministarstvu obrane BiH i Zajedničkom povjerenstvu za obranu i sigurnost BiH na podršci u radu na projektu, te UNDP-u na njihovom doprinosu i naporima koje su do sada uložili.

NJ. E. Bosse Hedberg, veleposlanik Švedske u BiH, rekao je kako BiH ima posebno mjesto kada je u pitanju pomoć Švedske. Dosadašnja pomoć ove zemlje u izgradnji institucija vlasti BiH iznosila oko je 40 milijuna KM. Većina te pomoći realizirana je posredstvom Švedske agencije za razvoj (SIDA), a uglavnom je usmjerena na razvoj civilnog sektora. Ipak, Švedska aktivno radi i na pitanjima reforme sigurnosnog sektora, ocjenjujući da je upravo ovaj sektor ključan za održavanje stabilnosti države. To je veliki izazov, posebice u poslijekonfliktnim zemljama i zemljama u razvoju, kakva je BiH, u kojoj je još prisutna golema količina nestabilnog streljiva. Naglasio je da je tvornica „Vitezit“ dobar primjer za rezultate koji mogu biti postignuti kada na jednom projektu surađuju domaće institucije vlasti i predstavnici UNDP-a te druge međunarodne organizacije. U okviru projekta bit će obučeni domaći stručni kadar koji će se baviti uništavanjem malog i malokalibarskog naoružanja. Naglasio je kako su usredotočeni na izgradnju institucionalnih kapaciteta radi podizanja stručnosti osoba koje će raditi na ovome. Na kraju je naglasio da je BiH još uvijek istinski i stabilan partner u ovome projektu.

Marina Pendeš, zamjenica ministra obrane BiH, istaknula je da Ministarstvo obrane BiH pozdravlja potpisivanje sporazuma između UNDP-a i „Vitezita“. Navela je da se Ministarstvo obrane na putu BiH k NATO-u susreće s problemom viška nestabilnog streljiva i naoružanja, te da bi, s obzirom na kapacitete kojima ovo Ministarstvo raspolaže, Bosni i Hercegovini trebalo 20 godina da sama riješi ovo pitanje. Stoga se zahvalila UNDP-u, Europskoj komisiji u BiH i zemljama donatorima koji zajedno podržavaju ovaj projekt, i zaključila kako se samo zajedničkim radom može stvoriti sigurno okruženje u BiH. Vjeruje da je uspjeh projekta samo još jedan u nizu uspjeha UNDP-a kada je riječ o uništenju malog i lakog naoružanja, te da će BiH u što kraćem roku biti očišćena od nestabilnog streljiva i naoružanja.

Branko Zrno kazao je da je osobno zadovoljan što nazoči ovoj svečanosti jer je, u svojstvu člana Zajedničkog povjerenstva, činio mnogo kako bi ovaj projekt zaživio i kako bi se skratilo vrijeme permanentne opasnosti od nestabilnog streljiva i naoružanja u BiH. Posebice je pozdravio, prema njegovim riječima, najzaslužnije za rad na ovome projektu: rezidentnu predstavnicu UNDP-a Cristine McNab, predstavnicu Europske komisije koji su izdvojili najviše sredstava za ovaj projekt, švedskog veleposlanika, gđicu Marinu Pendeš, zamjenicu ministra obrane, i naročito Amnu Berbić, voditeljicu ovog i svih projekata na kojima Zajedničko povjerenstvo izravno surađuje s UNDP-om i ujedno najzaslužniju za tu suradnju. Ocijenio je da inauguracijska svečanost nije samo otvaranje novih radnih mjesta, već i nastavak rada na jednom mukotrpnom projektu koji će osigurati bolju i sigurniju budućnost svim građanima BiH. Zaključio je da i lokalna zajednica svakako treba biti zadovoljna što će realizirati ovakav projekt i što će Bosni i Hercegovini pomoći da skрати rokove za rješavanje ovoga problema.

Nakon uvodnih obraćanja, nazočni predstavnici domaćih i međunarodnih institucija obišli su skladišne hale tvornice „Vitezit“ u kojima se nalazi nestabilno naoružanje određeno za uništenje, a nakon toga na otvorenom poligonu unutar tvorničkog kruga, nazočili su demonstraciji uništenja jednog barutnog punjenja otvorenim plamenom.

Predsjedatelj
Zajedničkog povjerenstva
Branko Zrno